

ÖZET: Eşi Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığında şube müdürü olarak görevlendirilen memura, eşinin görev süresince 657 sayılı Kanunun 108/D maddesine istinaden aylıksız izin verilip verilemeyeceği hk. (11.08.2015 - 5230)

Üniversiteniz Eğitim Fakültesi Dekanlığı emrinde öğretmen olarak görev yapmakta olan ...'ın eşinin Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Adıyaman Şubesine şube müdürü olarak görevlendirildiğinden bahisle, personelinizin eşinin görev süresince 657 sayılı Kanunun 108/D maddesine istinaden aylıksız izin kullanıp kullanamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 108/D maddesinde; *"Özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine aylıksız izin verilenler de dâhil olmak üzere burslu olarak ya da bütçe imkânlarıyla yetiştirilmek üzere yurtdışına gönderilen veya sürekli görevle yurtiçine ya da yurtdışına atanan veya en az altı ay süreyle yurtdışında geçici olarak görevlendirilen memurlar veya diğer personel kanunlarına tâbi olanlar ile yurtdışına kamu kurumlarınca gönderilmiş olan öğrencilerin memur olan eşleri ile 77 nci maddeye göre izin verilenlerin memur olan eşlerine görev veya öğrenim süresi içinde aylıksız izin verilebilir."* hükmü yer almaktadır.

Mezkur maddede geçen "diğer personel kanunlarına tabi olanlar" ibaresi ile kamu personel mevzuatımız bir bütün olarak dikkate alındığında genel olarak 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununa tabi personel kastedilmektedir.

Diğer taraftan, 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde; *"Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları şunlardır: (...)*

d) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler,

(...)" hükmü yer almaktadır.

11/1/1954 tarihli ve 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 1 inci maddesi gereğince, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne Türkiye Vakıflar Bankasını kurma yetkisi verilmiş, 2 nci maddesinin birinci fıkrasında, Bankanın görevleri arasında; *"Mazbut ve mülhak vakıfların bankacılık hizmetlerini ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün veznedarlık işlerini yapmak"* sayılmış, 3 üncü maddesinde Banka tarafından açılan şubelerin, kamu bankası şubeleri niteliğinde olduğu ve kamu kuruluşlarına ait paraların da yatırılabilceği; 16 ncı maddesinde, Vakıflar Genel Müdürü'nün Başbakan tarafından atanacağı belirtilmiştir.

Bunun yanında, 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 3 üncü maddesinde; *"Mazbut vakıf: Bu Kanun uyarınca Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğünce yönetilen vakıfları,(...) ifade eder."* hükmüne, 6 ncı maddesinde; *"Mazbut vakıflar, Genel Müdürlük tarafından yönetilir ve temsil edilir. Mülhak vakıflar, Anayasaya aykırılık teşkil etmeyen vakfiye şartlarına göre Meclis tarafından atanacak yöneticiler eliyle yönetilir ve temsil edilir."* hükümlerine yer verilmiştir.

26/6/2012 tarihli ve 28335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 26/1/2012 tarihli E:2012/57, K:2012/14 sayılı Kararında da; *"Mazbut vakıfların, fiilî ve hukukî sebeplerle devletin el koyduğu, idaresi bir makama ya da vakfedenlerin ferilerinden başkalarına bırakıldığı, fiilen hayrî bir hizmeti kalmadığı için*

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün vesayeti altına alınan özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiler oldukları anlaşılmaktadır. Bu vakıfların temsil ve idareleri hukuki statülerinin korunarak yaşatılmaları amacıyla Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bırakılmıştır. Kendine özgü bu vesayet ilişkisi, mazbut vakıfların hukukî statülerinde bir değişikliğe sebebiyet vermediği gibi, vakıf malvarlığının kamu malı hâline dönüşmesi sonucunu da doğurmamaktadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin, benzer durumlara ilişkin daha önce verdiği kararlarında, vakıf mallarının vakıf özel mülkiyetinde olduğu vurgulanmış ve Vakıflar Kanunu'nun düzenlediği bütün eski vakıfların malları için bu durumun geçerli olduğu belirtilmiştir. (30.1.1969 günlü, E.1967/47, K.1969/9 ve 4.12.1969 günlü, E.1969/35, K.1969/70 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararları)" ifadesine yer verilmiştir.

Ayrıca, 11/1/1954 tarihli ve 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun "Personel" başlıklı 17 nci maddesinde; *"Banka ve kuracağı ortaklıkların personeli hususi hukuk hükümlerine tabidir. 3659 sayılı kanun, banka ve kuracağı ortaklıklar hakkında uygulanmaz."* hükmü yer almaktadır.

Türkiye Vakıflar Bankası Ağrı Şubesinde Müdür Yardımcısı olan şahısla ilgili Yargıtay 4. Ceza Dairesi 10.09.1996 tarih, 3128-4213 sayılı kararında da; *"Vakıflar Bankasının yaptığı iş kamu görevi olmadığından personeli de kamu personeli sayılmaz."* şeklinde hüküm verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı'nın özel kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce kurulması ve Bankanın mazbut ve mülhak vakıflara kayıtlı ve tescilli sermayesinin idare ve temsilinin Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülüyor olmasına karşın söz konusu sermayenin kamu fonu niteliğinde bulunmamasından dolayı Bankanın 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında değerlendirilemeyeceği, banka personelinin özel hukuk hükümlerine tabi olduğu dikkate alınarak kamu görevlisi sayılamayacağı, bu nedenle Üniversitenizde görev yapan personelin eşinin 657 sayılı Kanunun 108/D maddesinde belirtilen "memur veya diğer personel kanunlarına tabi personel" kapsamında bulunmadığı mütalaa edilmekte olup, ilgiliye mezkur hüküm çerçevesinde aylıksız izin verilemeyeceği değerlendirilmektedir.